

Emumäe riigimetsade metsatööde arutelu kokkuvõte

Kohtumise aeg: 29. oktoober 2023 kell 15.30 –17.30

Kohtumise koht: Salla Seltsimaja

Arutelu juhib Lääne-Virumaa metsaülem Andres Lavrenov, kokkuvõtet koostab kaasamise spetsialist Susanna Kuusik, osaleb 13 kohalikku ja kohaliku omavalitsuse esindajat.

Sissejuhatavad küsimused

Kohalikud esitavad metsaülemale küsimusi: millises seisundis on ala; mida tuleks teha, et korda saaks; millise tehnikaga töid plaanitakse teha ja miks üldse looduskaitsealal töid plaanitakse teha.

Metsaülem Andres Lavrenov selgitab, et alal vaadatakse pikka vaadet, kuidas jätta tulevastele põlvetele samaväärne või paremas seisus mets. Tööd plaanitakse teha harvesteriga.

Maastikukaitsealal plaanitakse töid vastavalt kaitsekorralduskavale, mille on koostanud valdkonna spetsialistid.

Piret Smagar leiab, et Emumäel on tegemist maamärgi ja pühapaigaga ning ta ei ole nõus maastikukaitsealal raietega.

Metsaülem ütleb, et püüab metsatöid plaanides leida ühisosa erinevate ettepanekute ja soovide vahel.

Liina Steinberg toob välja, et alal pole tehtud elupaiga uuringut.

Metsaülem viitab maastikukaitseala kaitsekorralduskavale, kus on maastikukaitseala hindamiseks vajalikud uuringud tehtud ja metsatöid plaanitakse vastavalt kaitsekorralduskavale. Ta palub teada anda, kui RMK-l on mõni loodusväärtus teadmata või märkamata.

Tutvustus

Metsaülem Andres Lavrenov teeb sissejuhatuse ja selgitab, et tänasel kohtumisel kogutakse ettepanekuid metsatööde plaani projektile, lisaks on võimalik nädala jooksul esitada ettepanekuid laane-virumaa@rmk.ee. Ta tutvustab juba saabunud ettepanekuid, alates mitte midagi tegemisest ja ala looduslikule reguleerimisele jätmisest kuni raietega metsa uuendamiseni. Teised ettepanekud olid selle kohta, et metsa mingis osas uuendada; plaanida töid, aga vältida suure muutuse tekkimist. Ettepanekud puudutasid ka matkateed, selles osas, kuidas hoida teed puhtana. Paluti töid plaanides arvestada tuulte suundadega.

Metsaülem teeb ülevaate, milline on praegu mets – liigiline ja vanuseline ülevaade.

Küsitakse, kas on võimalik vältida puhtkuusikut. Metsaülem selgitab RMK üldiseid praktikaid ja leiab, et alal kasvab piisavalt kõvalehtpuid – pihlakat, saart, vahtrat, mida säilitada. Looduslikult toimuks pigem puuliigi vaheldumine alal ja hall lepp asenduks toomingaga.

Metsaülem selgitab, miks on alal plaanitud hall lepp uuendada kuusega ja kujundada kasvatamise käigus segamets. Alal on võimalik istutada esimesel võimalusel pärast raiet. 10 aasta pärast on alal 10-12 meetrised kuused. Töid plaanides on arvestatud tuulte suundadega. Alal on plaanitud ka harvendusraieid. Valides uuendamiseks sobilikke alasid on püütud vältida lageraie kokkupuudet matkarajaga. Küsitakse, mida teha tee-äärtega, et matkarada puhtana hoida. Variant A on RMK-l müüa sanitarraiet eraisikutele, variant B teha 1-2 puu pikkuses tee äärest raie ja uuendada ala.

Hando Kuntro pole metsa hooldamise vastu, kuid ei usu, et RMK ei suuda saameeste brigaadi leida. Ta on vastu roobaste tekkimisele.

Metsaülem selgitab, mida tehakse, et vältida roopaid. Ta lisab, et kui roopad peaksid ikkagi tekkima, siis korrastatakse need esimesel võimalusel pärast raiet. Emumäel valitakse töödeks sobivaim kuiv või külm aeg, vältimaks roobaste teket.

Leie Nõmmiste kinnitab, et see nõue tuleb ka kaitsekorralduskavast. Ta jagab kogemust, kui kohalik omavalitsus Rakkes mäel korraldas raiet. Seal välditi roobaste teket väiksema tehnika kasutamise ja raieteks õige aja valimisega, töid tehti varakevadel külmunud pinnasega. Mõlemal pool oli tähtis, et pinnas ei saaks kahjustatud.

Kohalikud arutavad omavahel erinevaid raienäiteid ja arutatakse Emumäe pinnase üle.

Guido Ploompuu tutvustab enda ja oma kogemust metsanduses ja Emumäel 1980. aastatel töid tehes. Ta peab küpse valge lepa raiet vajalikuks. Ta teeb ettepaneku istutada alale lisaks kuusele mäнди, madalamates kohtades saaks istutada ka kaske, et kujundada võimalikult mitmekesine metsaosa. Käsimeestega tegemist peab ta eluohtlikuks ja leiab, et tööd tuleks teha masinatega.

Kalev Viiksaar tutvustab oma kogemust metsanduses ja soovib rääkida pooltöödedest, mis olid RMK-le esitatud kirjas. Ta leiab, et tööde plaanimiseks võiks eraldisi ringi teha, eraldise piiriks peaks olema matkatee. Ta leiab, et eraldisel 13 tuleks samuti töid plaanida, sest seal on 1/3 metsast juba kuivanud. Ta on nõus, et rohumaa ei tohiks istutada, vaid jätta see mitmekesisuse hoidmiseks alles. Ta pole nõus puhtkuusikute plaanimisega. Viiksaar leiab, et töid tuleb teha, aga kohalikud inimesed peavad jälgima, üle vaatama, vajadusel töid peatama, kui ilm pole töödeks sobiv. Metsaülem on nõus, et võiks enne raiet kokku leppida ja kontakte jagada tööde korraldajaga. Viiksaar rõhutab, et raiumisest keerulisem on sellel alal metsa välja kasvatamine.

Arutatakse Emumäe ajaloo üle ja metsa kujunemise üle.

Küsitakse, võsaraie kohta. Metsaülem selgitab, miks käsimehed enne harvesteri alusmetsa raiuvad.

Piret Smagar tõstatab teema, mis saab Emumäelt raiutud puudega ja kritiseerib seda, et puid ei kasutata kohalikud kütteks, vaid saadetakse graanulitena välismaale. Ta leiab, et selline metsade majandamine ei ole end 30 aasta jooksul õigustanud. Ta leiab, et lepad võiksid jääda alale mädanema.

Liina Steinberg tutvustab ennast ja oma perekonna kogemust metsanduses. Ta rõhutab, et tegemist on maastikukaitsealaga mitte majandusmetsaga – kaitsealuse alaga, kuhu plaanitakse tavalist majandamist. Ta ei kiida heaks segametsa asendamist kuusikutega. Ta toob välja, et lepast saab kasu maa ja elurikkus. Ta leiab, et maastikukaitseala on lindudele oluline ala. Ta pakub välja koridorraie võimalust ja laialehiste puude istutamist. Sellele väitele vaidleb vastu Guido Ploompuu, sest koridorraie on võimalik noorendiku eas olevas hall-lepikutes, mitte 40-aastases metsas. Metsaülem täiendab, et kui teha küpses lepikus piisavalt suured koridorid, siis on need 25-30 meetri laiused, mis läheb vastuollu eelneva põhimõttega mitte tükeldada maastikku.

Liina Steinberg ja Piret Smagar leiavad, et plaan on koostatud ainult inimese vaatest ja ei ole arvestatud lindude elukeskkonnaga. Metsaülem argumenteerib: kuna erinevad liigid vajavad erineva vanusega ja koosseisuga metsa oma elukeskkonnaks, siis on metsauuendamine ja kasvatamine sama tähtis, kui hoida vanu metsa osasid. Steinberg räägib analüüsist, mis tõendas, et RMK-l pole uuendamiskohustust, vaid kaalutusotsus.

Leie Nõmmiste näitab Emumäe maastikukaitsealal tehtud raieid kaardil. Viimasel viiel aastal on kaitseala valitseja seisukoht olnud, et maastikukaitsealal võib majandada. Ta küsib, mis siin teistmoodi on. Liina Steinberg soovib, et riik võtaks suurema vastutuse looduse kaitsmisel kui eraomanikud.

Meelis Pohlak võtab kokku, et suures osas on Emumäe riigimets läbimatu. Alal on eraldisi, mida tuleks patoloogi ekspertiisi alusel lisaks raiuda. Lepikud on suured ja peaks veel radikaalsemalt ette võtma – kiiremini uuendama. Asi on selles, kuidas mägi lõpuks välja näeb.

Indrek Kesküla nõustub Guido Ploompuuga, et kohaliku omavalitsuse ala on n-ö lohaka peremehe ala. Ta leiab, et matkatee ääre peaks RMK lahti raiuma, mitte eraisikutele müüma, sest siis on töö kvaliteet paremini tagatud. Matkatee äärest võiks raiuda 25-30 m ulatuses. Kesküla toob välja, et eraldisi 2, 3 ja 4 läbib teine tee, mis on samuti vaja lahti raiuda. Ta palub selles osas teha koostööd Rakke rattamaratoniga. Ta leiab, et selliselt töid tehes, tuleb üle radade sõita ja vajadusel taastada.

Kalev Viiksaar soovib, et alal plaanitud tööd vaadatakse üle sellest vaatest, kuhu plaanitakse laoplatse, et 10 aasta pärast ei oleks vaja noorendikust üle sõita.

Argo Prinken leiab, et Emumäel tuleb majandada.

Mari Metssoni jaoks valmistavad muret rööpad.

Enno Eilo leiab, et midagi tuleks alal plaanida. Ta mõistab, et mure on roobaste tekkimine ja leiab, et töodel tuleb üheskoos silma peal hoida. Eilo sõnul pole rajast üle sõitmine probleem. Rattaraja hooldustöid tehes on ta leidnud põllutööriistu ja juhib tähelepanu eraldisel 14 olevale kiviaiale.

Margot Mitt küsib radade läbitavuse kohta ja kas ta peab teele kukkunud puid ise koristama. Samuti on probleem põllumaale tungiv võsa ja leiab, et metsa tuleks rohkem hooldada. Talle vastab Leie Nõmmik, et matkarajale kukkunud puudest peaks teatama haldusteenuse spetsialistile.

Annika Aun: Toetan metsamajandust, sest praegu on palju tuulemurdu, võsa, selliselt jättes pole head lootat.

Aili Prinken: Mets võiks olla rohkem kui surev asi, mida säilitame ainult põhimõtte pärast. Ta leiab, et Emumäe atraktiivsuse hoidmiseks on metsaraie vajalik.

Liina Steinberg üleb, et ökoloogilises vaates mets ei sure, puud surevad, mis tagab liigilise mitmekesisuse. Kui läheb läbi plaan, milles on harvendus- ja lageraied, siis ta soovib, et üks lageraie tehakse tee äärde. Ta teeb ettepaneku jätta ära eraldisega 17 plaanitud puhver – las raie olla näha, ei pea varjama.

Kalev Viiksaar nõustub, et puhvrit pole vaja, tuleb teha korralikult.

Kokkuvõtte

Metsaülem teeb kokkuvõtte ettepanekutest.

- Vältida tööde tegemisel rööpaid.
- Plaanida eraldisel 13 raiet.
- Radadel võib metsatööde traktoriga sõita tingimusel, et rada silutakse.
- Radade serv raiuda 25-30 m ulatuses lahti.
- Mitte teha eraldisel 6 laoplatse, planeerida laoplatste asukoht pidades silmas järgmiseid kümnendeid.
- Plaanida raie eraldisel 17.

Metsaülem tänab osalejaid, ootab nädala jooksul ettepanekuid ja täiendab metsatööde plaani nende järgi. Seejärel saadab plaani kohalikule omavalitsusele.